

Lag om ändring i rättshjälpslagen (1972:429);

utfärdad den 11 december 1975.

SFS 1975:1302

Utkom från trycket
den 29 dec. 1975

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrives att 5, 9, 16, 19, 22, 23, 25, 31 och 39 §§ rättshjälpslagen (1972:429)² skall ha nedan angivna lydelse.

5 §³ Rättshjälpsnämnd är beslutför med ordföranden och minst två andra ledamöter, av vilka en icke är advokat. Vid avgörande av ärende, som är av principiell betydelse eller annars av särskild vikt, skall dock samtliga ledamöter deltaga.

Rättegångsbalkens regler om omröstning i tvistemål äger motsvarande tillämpning när ärende avgöres av rättshjälpsnämnd. Ordföranden skall dock säga sin mening först.

I den utsträckning regeringen bestämmer får tjänsteman vid rättshjälpsnämnden på nämndens vägnar slutligt pröva rättshjälpsärende.

9 §⁴ Vid allmän rättshjälp betalar staten kostnaderna i den rättsliga angelägenhet som rättshjälpen avser. Bestämmelser om att den rättsökande har att själv helt eller delvis betala kostnad för rättshjälp finns i 16 § andra stycket och 27 § första stycket andra punkten.

Såsom kostnad för rättshjälpen anses den rättssökandes kostnad för

1. biträde som varit behövt för tillvaratagande av den rättssökandes rätt,

2. bevisning vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen samt nödvändig utredning i angelägenhet, som kan komma under sådan domstols prövning eller som skall prövas av skiljemän,

3. utredning i angelägenhet som skall prövas av förvaltningsdomstol eller förvaltningsmyndighet om utredningen är skäligen påkallad för tillvaratagande av den rättssökandes rätt och ej kan erhållas genom myndigheten,

4. resa och uppehälle för den rättssökande eller hans ställföreträdare och för vårdare eller annan, som måste anlitas i samband med inställelse inför domstol eller annan myndighet, om personlig inställelse ålagts, eller i samband med inställelse för blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper i mål om äktenskaplig börd eller faderskapet till barn utom äktenskap,

5. avgift som enligt expeditionskungörelsen (1964:618) utgår för ansökan och expedition vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen, dock ej i fråga om sådan rättens expedition som utfärdas endast på särskild begäran om icke expeditionen begäres innan avgörandet i huvudsaken vunnit laga kraft, samt avgift som utgår enligt exekutionsavgiftskungörelsen (1971:1027),

6. kungörelse i mål eller ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen,

¹ Prop. 1975/76: 47, JuU 17, rskr 112.

² Lagen omtryckt 1973: 1973: 247.

³ Senaste lydelse 1974: 1091.

⁴ Senaste lydelse 1974: 1091.

7. vad av allmänna medel utgått i ersättning för översättning eller i ersättning enligt 4 eller 5 § lagen (1958:642) angående blodundersökning m.m. i mål om äktenskaplig börd eller vid utredning av faderskapet till barn utom äktenskap eller enligt föreskrift i rättegångsbalken eller 3 § första stycket nämnda lag för bevisning som rätten självmant föranstaltat om,

8. skiftesman som av domstol förordnats att verkställa bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller boskillnad.

Såsom kostnad för bevisning enligt andra stycket 2 anses ej den rättsökandes kostnad för blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper i mål om äktenskaplig börd eller faderskapet till barn utom äktenskap.

16 § Anlitar den rättssökande advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå får, så länge kostnaderna för rättshjälpen ej överstiger maximibeloppet för den rättssökandes kostnadsbidrag, allmän rättshjälp lämnas utan beslut av rättshjälpsnämnden. Vad som sagts nu gäller ej fall, som avses i 7 § första stycket, eller angelägenhet rörande bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller boskillnad.

Skyldigheten att utge kostnadsbidrag fullgöres genom att den rättssökande till biträdet betalar dennes ersättning och svarar för övriga kostnader för rättshjälpen.

19 §⁵ Bifalles ansökan om allmän rättshjälp, fastställer rättshjälpsnämnden samtidigt det för sökanden gällande maximibeloppet.

Kan sökanden ej själv eller genom någon som i tjänsteställning eller annars lämnar honom bistånd behörigen tillvarataga sin rätt, får rättshjälpsnämnden på sökandens begäran förordna biträde.

I angelägenhet, som kan antagas bli prövad enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål om mindre värden, får biträde förordnas endast om särskilda skäl föreligger med hänsyn till sökandens personliga förhållanden eller sakens beskaffenhet. I ärende om bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller boskillnad får biträde förordnas endast om särskilda skäl föreligger med hänsyn till makarnas förhållanden eller boets beskaffenhet.

När biträde kan förordnas enligt 20 kap. 19 § föräldrabalken, förordnas ej biträde enligt denna lag.

22 §⁶ Biträde och skiftesman har rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget krävt. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, centralmyndigheten fastställer taxa som skall tillämpas vid bestämmande av ersättning.

Har biträde eller skiftesman genom vårdslöshet eller försummelse föranlett kostnad för rättshjälpen, skall detta beaktas vid ersättningens bestämmande.

Ersättning till biträde fastställs i mål eller ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen av domstolen. Ersättning till biträde i annat fall och till skiftesman fastställs av rättshjälpsnämnden.

⁵ Senaste lydelse 1974:11.

⁶ Senaste lydelse 1974:1091.

23 § Biträde får ej förbehålla sig eller mottaga ersättning av sin huvudman utöver vad som följer av 22 §. Har det skett, är förbehållet utan verkan och skall biträdet återbetala vad han uppburit för mycket. I fråga om ersättning till skiftesman skall vad som har sagts nu äga motsvarande tillämpning.

25 §⁷ I angelägenhet, som ej handlägges vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen, beslutar biträde om utredning. Har biträde ej förordnats, beslutar rättshjälpsnämnden. Har i ärende om bodelning förordnats skiftesman, beslutar denne om utredning.

Den som medverkat vid utredning som avses i första stycket har rätt till ersättning enligt föreskrifter som regeringen meddelar. Ersättningen bestämmes av rättshjälpsnämnden.

31 §⁸ I fråga om part som åtnjuter allmän rättshjälp i mål eller ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen äger i fråga om kostnaderna för rättshjälpen bestämmelse i lag om parts rättegångskostnad tillämpning utom beträffande ersättning för ränta. Motpart eller annan som är ersättningsskyldig för sådana kostnader skall åläggas att utge ersättningen till statsverket.

Vinner makar efter gemensam ansökan boskillnad eller äktenskapskillnad och har ena maken åtnjutit allmän rättshjälp, skall rätten, om det ej med hänsyn till omständigheterna är obilligt, ålägga andra maken att betala statsverket hälften av kostnaderna för rättshjälpen.

Har i ärende om bodelning skiftesman förordnats och har ena maken åtnjutit allmän rättshjälp, skall rättshjälpsnämnden, om det ej med hänsyn till omständigheterna är obilligt, ålägga andra maken att betala statsverket hälften av kostnaderna för skiftesmannen och för utredning som denne har föranstaltat om. Beslutet får verkställas enligt vad som är föreskrivet om domstols dom.

Skall i annat fall beslut meddelas om fördelning av kostnader mellan parter, äger därom gällande bestämmelser motsvarande tillämpning i fråga om kostnaderna för allmän rättshjälp åt part. Därvid skall betalningsskyldighet åläggas mot statsverket för dessa kostnader i deras helhet eller till viss kvotdel utan angivande av bestämt belopp.

39 § Beslut om rättshjälp enligt 36 § meddelas på ansökan av den tilltalade. Sådant beslut meddelas av den domstol där målet är anhängigt.

Har rätten skilt saken från sig får den, till dess talan fullföljts av den tilltalade eller tiden för sådan talan utgått, bevilja honom rättshjälp i högre rätt.

Föreligger omständighet som anges i 34 § första stycket 2 beträffande den tilltalade, skall domstolen förordna att rättshjälpen skall upphöra. Dömes den tilltalade för brottet, skall han utan hinder av vad som föreskrives i 38 § första stycket åläggas att betala hela kostnaden för rättshjälpen.

Ändras den tilltalades ekonomiska förhållanden i sådan mån att han

⁷ Senaste lydelse 1974:1091.

⁸ Senaste lydelse 1974:1091.

ej längre är berättigad till rättshjälp, skall domstolen förordna att rättshjälpen skall upphöra.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976.

De nya bestämmelserna om rättshjälp i ärende om bodelning gäller ej i fråga om rättshjälp som begärts före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

LENNART GEIJER

Trygve Hellners
(Justitiedepartementet)

